

Nr 801

Av herrar **Svensson** i Stenkyrka och **Dahlgren**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 103, angående yrkesutbildningen på jordbrukets område.*

För närvarande tillsätts på lantbruksundervisningsområdet såväl rektor som samtliga lärare av skolans styrelse. I fråga om rektors- och ordinarie lärartjänster prövas emellertid de sökandes behörighet av tillsynsmyndigheten, som därvid uppräftar ett förslag, som upptar de tre mest meriterade av de sökande.

I propositionen nr 103 föreslår chefen för jordbruksdepartementet i enlighet med 1955 års lantbruksundervisningskommittés förslag att tjänst som rektor vid lantbruksskola och lanthushållsskola skall tillsättas av tillsynsmyndigheten, sedan styrelsen för skolan avgivit förord för den eller dem av de sökande, som styrelsen funnit böra ifrågakomma för tjänsten. Departementschefen föreslår dessutom, att tillsynsmyndigheten efter framställning av skolans styrelse — den regionala skolstyrelsen — skall kunna befria rektor från föreståndarskapet för till skolan knutet jordbruk. Inom 1955 års lantbruksundervisningskommitté har tre ledamöter reserverat sig till förmån för nu gällande ordning för tillsättning av rektorstjänster, och deras mening har vunnit stöd av ett stort antal remissinstanser.

Vi kan icke godkänna förslaget i propositionen nr 103 om ändring av tillsättningsförfarandet i fråga om rektorstjänster vid lantbruks- och lanthushållsskolorna utan anser att nu gällande tillsättningsförfarande allttjämt bör tillämpas. Detta innebär enligt vår mening en lämplig avvägning och fördelning av befogenheterna i berörda hänseende mellan tillsynsmyndigheten och skolstyrelsen. Erfarenheterna av ifrågavarande system, som tillämpats sedan år 1940, är mycket goda, och de skäl, som åberopats för en ändring, är icke tillräckligt bärande för en övergång till ett system i enlighet med det i propositionen föreslagna, vilket dessutom sannolikt skulle medföra en väsentlig utökning av antalet besvärsärenden i hithörande frågor. Vi vill särskilt understryka, att skolstyrelsen bättre än en central myndighet kan avgöra vilken av de på förslaget uppförda sökandena som med hänsyn till skolans verksamhet och de lokala förhållandena är den mest lämplige. Vid folkhögskolorna, som sedan gammalt haft mycket gemensamt med lantbruksundervisningsanstalterna, tillsättes allttjämt rektorstjänsten av skolans styrelse bland de av skolöverstyrelsen behörighetsförklarade sökandena.

Rektorerna vid lantbruksundervisningsanstalterna har hittills vid sidan av sin uppgift som skolledare även haft ansvaret för skoljordbrukets skötsel och ekonomi. Detta utgör ett starkt argument för att skolstyrelsen skall

tillerkännas ett avgörande inflytande på rektorstillsättningen, eftersom skoljordbruket representerar stora ekonomiska värden för huvudmannen. Nu föreslås visserligen i propositionen, att rektor skulle kunna befrias från uppdraget att vara föreståndare för skoljordbruket, vilket skulle kunna överlåtas åt annan lärare vid skolan, men en sådan anordning inger stora betänkligheter. Den som skall vara skolledare bör också vara föreståndare för skoljordbruket, eftersom detta är nödvändigt för att undervisningen skall ge fullgod yrkeskunskap.

Med hänvisning till vad som sålunda anförts hemställer vi,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 103 angående yrkesutbildningen på jordbrukets område måtte uttala, dels att tillsättning av rektorstjänst vid lantbruksskola och lanthushållsskola skall ske enligt för tillsättning av rektorstjänster vid lägre lantbruksundervisningsanstalter nu gällande ordning och dels att rektorstjänst vid nämnda skolor bör vara förenad med föreståndarskap för till vederbörande skola knutet skoljordbruk.

Stockholm den 3 april 1962

Per Svensson

i Stenkyrka

Anders Dahlgren